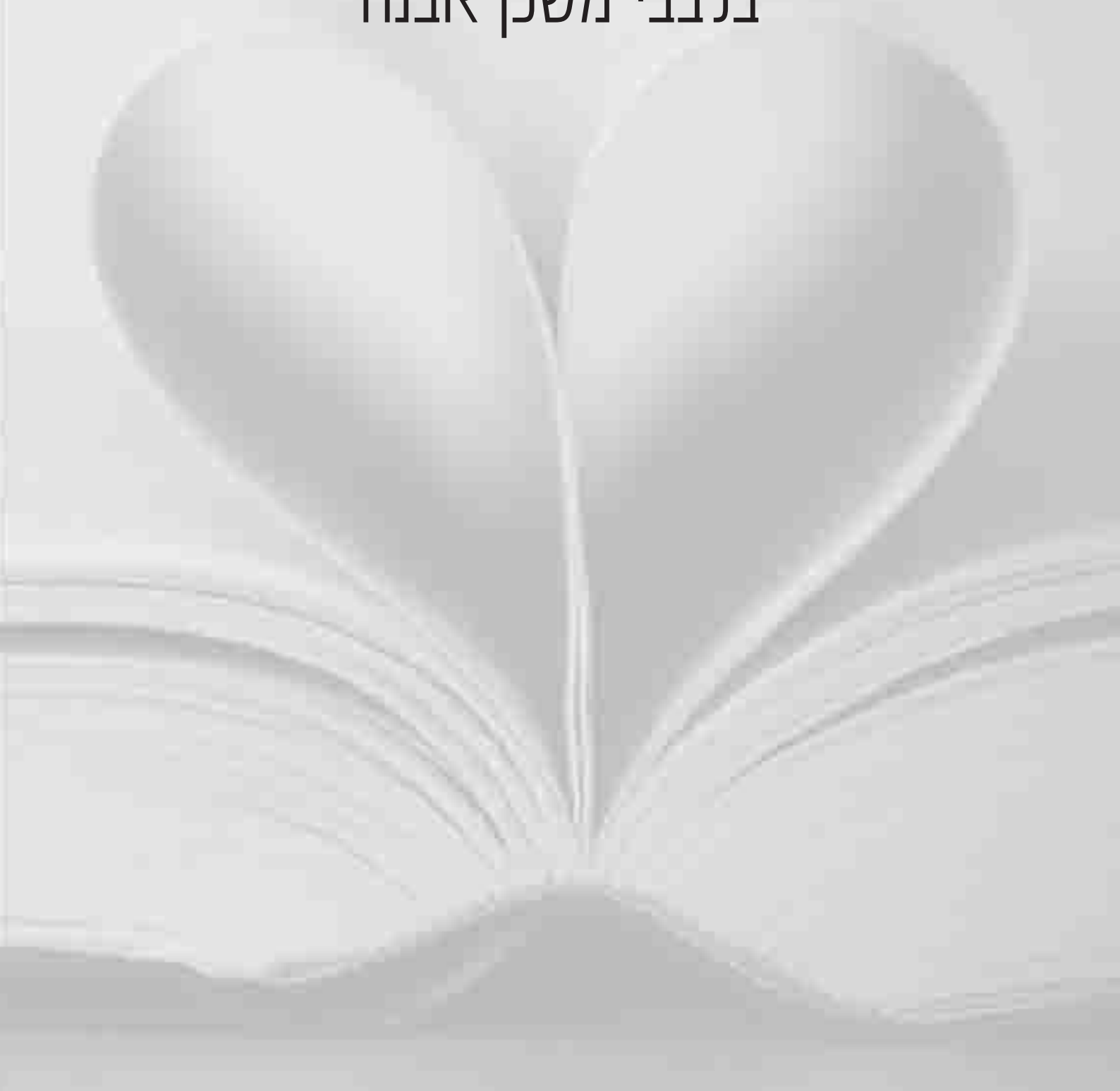

אנציקלופדיה
עבודת ה' פנימית

א-1 - אופן

בלבבי משכן אבנה

אופן

אופן- אופן, אחד מג' מדרגות המלאכים שישנם כמו שמוזכרים במטבע התפילה שרפים, חיות ואופנים, והאופן, כמו שמבואר ביחזקאל הוא הנקרא **גלגל**, האופנים הם הגלגלים של המרכבה. הן כביכול, במרכבה העליונה והן כפשוטו, כמו שנאמר אצל פרעה "ויסר את **אופן** מרכבותיו".

המהות של האופן, הוא נקרא **אופן** מלשון **או - פנים**, או **אור פנים**, יש בו גילוי של מציאות של פנים, או הסתר פנים, דבר והיפוכו.

'אופני הקודש' הם ההארה של הגילוי הפנים, והאופנים של הקלקול הם מלשון **אף - חרון אף**, הסתר של ההארת פנים.

השגה של פנים והשגה באופן של פנים

שרשי הדברים: כידוע מאד, הפנים נקראים **פנים** מלשון **פנים**, כלומר צורת הבנין של האדם הוא, שיש בגולגולת של האדם את המוחין, את כח ההשכלה וכמו שנאמר בקרא "ואמלא אותו בחכמה ובתבונה ובדעת", שאלו הם ג' המוחין הכלליים שנמצאים בראש של האדם, זהו **הפנים** של מציאות האדם, ומכחם נבקע בגולגולת הנקבים שהם העיניים, האזניים, החוטם והפה שבהם נמצאים החושים: ראייה שמיעה ריח דיבור וטעם, ולמטה מכך משתלשל חוש המישוש, זהו צורת **הפנים** של מציאות האדם.

אלו הם **הפנים והפנים**, הפנים הוא עצם מציאות ההשכלה, והפנים הם הבקיעה של המוחין שבפנים שיוצאים דרך מציאות החושים של ראייה, ושמיעה, ריח, דיבור.

ועומק ההגדרה, יש לשון ידועה של הגמ' בבבא בתרא "חכם עדיף מנביא", מה הגדרת ההשגה של חכם, ומה הגדרת ההשגה של נביא שעל זה נאמר שהחכם עדיף מנביא?

חכם, משיג בחכמתו את הדבר באופן של מוחין, באופן של פנים, זוהי ההגדרה של חכם, לעומתו נביא, ההשגה שלו היא מהבקיעה של המוחין שיוצאים לחוץ, זהו הנביא שלפעמים הוא נקרא 'רואה', ו'חוזה' [-שזה גם לשון של ראייה], "ואשמע קול", הוא שומע את קול ה'

שמדבר. כלומר, יסודו והווייתו של הנביא היא שהוא משיג את המוחין באופן שהם מתפשטים ובוקעים דרך מציאות החושים, ולא כפי שהם מצטיירים במציאות של פנים, ולכן דייקא אמרו חז"ל "חכם עדיף מנביא", כי החכם משיג את הדבר מצד הפנים שלו, במקום המוחין בשורשם, והנביא משיג את הדבר באופן התפשטותו למציאות של חושים, וא"כ, הנביא משיג את זה באופן של פנים, והחכם משיג את זה באופן של פנים.

אשר על כן, גילוי הפנים, הוא גילוי של הפנים שבוקע ויוצא לחוץ, והוא יוצא לחוץ מהצד הקדמי של האדם, שהוא הנקרא פנים.

אופני ה'הסתר פנים' שבקומת האדם

אבל, זה רק צד אחד של מטבע, הצד ההפוך של הדבר הוא הנקרא הסתר פנים, "אנכי הסתר אסתיר פני" וכן ע"ז הדרך, יש פנים שמגלים את מה שנמצא במציאות של פנים, ויש הסתר פנים, שמסתיר את מה שנמצא בפנים, את מה שנמצא בפנים.

ובאופנים של ההסתר של הפנים, יש אופן פשוט יותר כדוגמת מה שנאמר אצל משה רבינו "ולא ידע משה כי קרן עור פניו ויתן על פניו מסוה" שזה דבר המסתיר בפועל, ומצד כך, יש אופן שהאדם מסתיר רק את הפנים, ויש אופן שכולו נסתר כמו שנאמר בקרא"א את קולך שמעתי בגן ואירא ואחבא" – "ומפניך אסתר" שהוא בורח ונסתר, ומכל מקום זהו אופן של כח חיצוני שמסתיר את מה שנמצא בפנים.

והאופן הנוסף שנמצא הסתר פנים באדם, יש באדם מדרגה של ראש ומדרגה של גוף, והראש הרי יש בו פנים, משא"כ הגוף שכל מציאותו היא שאין בו גילוי של פנים וממילא גם אין גילוי של פנים, [ומה שיש בו זה בזעיר אנפין – במקצת], אבל עיקר גילוי הפנים שמתגלה בכח החושים שבאדם – ראייה שמיעה ריח ודיבור, שארבעת החושים הללו הם כח החוש העיקרי והעליון שבאדם – אין עיקר גילויים אלא במקום רישא, במקום פנים של האדם, ולמטה משתלשל ונגלה בעיקר חוש המישוש שבאדם שהוא הנגלה לתתא, ובכללות א"כ, הגוף הוא כולו מציאות של הסתר פנים, וזהו ל' גוף שבפנים אחד מה שהוא נקרא גוף זהו מלשון הגפת דלתות, כלומר, מחיצה המסתרת ומעלימה את הגילוי של הפנים שהגוף הוא ההגפה של אותו דבר – ההסתרה של אותו דבר.

האופן הנוסף שמתגלה באדם היפך מציאות של פנים הוא צד האחור של הפנים, כנגד צד הקדמי שבאדם שיש גם את העינים אזנים חוטם ופה, יש את אחוריו של האדם, אלו הם שני הצדדים של הגולגולת, והצד של האחור הוא נקרא אחור ביחס למציאות של פנים, והוא היפך

מציאות הפנים שמגלים את מציאות הפנים, שמכח האחור שבו הוא אינו מגלה את מציאות הפנים.

וא"כ מה שנתבאר עד השתא- יש הסתר חיצוני כדוגמת מסווה בבחינת "ומפניך אסתר", יש את מדרגת הגוף שחסר בו בכל יסודו תפיסת גילוי של פנים שזהו גוף מל' הגפת דלתות, ויש את מציאות האחור שבגולגולת שהוא ההיפוך של צד הפנים שהוא הנקרא אחוריים,

אופני ה'אחור' שמתגלים בחושי הפנים

-אבל כאשר האחוריים הללו שולטים על מציאות הפנים, מה שנעשה הוא שבפנים עצמם חל מציאות האחור.

ודוגמאות בעלמא -מצד הראיה זהו האופן שנקרא "מגשש באפילה", ובלשון הרמח"ל- "נראה לו על עמוד שהוא אדם ועל אדם שהוא עמוד" כלומר, בחושך נראה לו שזה דבר אחר כי האחור שולט, בכח הראיה. -בזמן שיש מציאות של אור האדם ניכר וכמו שיש שיטה בגמ' שזמן ק"ש של שחרית הוא "משיכיר את חבירו", אבל בשעה שיש מציאות של חושך, הוא נראה לו כמציאות אחרת, או כאדם אחר או יתר על כן- "על אדם שהוא עמוד ועל עמוד שהוא אדם" כלומר שהדבר נראה לו כמציאות אחרת מכח שחל האחור במציאות הראיה שבאדם.

כאשר זה חל במציאות האזנים, חל באדם מציאות של חרש, והרי השורש של אחור זה אחר, והאות א' שבאחר היא ככל א' שהוא השורש, אבל האותיות ח' ור' הם עיקר השורש, כלומר, מה שבמציאות של פנים מתגלה הנקבים, זה בבחינת חור דקדושה שדרכו בוקע מציאות הפנים, והם נקבי העינים, האזנים, החוטם והפה, וזהו נקב דבר שיש בו ונקבים הללו חור מתגלה מציאות הפנים, אבל כאשר אין גילוי של מציאות הפנים, זה הופך להיות רק חור בעלמא, שזה בבחינת ה-אחור כלומר מתגלה במציאות הפנים שיש נקבים בלי שנגלה בהם מציאות הפנים שבהם זה הופך להיות חור לעצמו ולא באופן של נקב שדרכו בוקע האור של הפנים ויוצא לחוץ לפנים,

זהו החרש -הח' והר' של חרש שהם גם השורש של חור, [-וכמו שאומרת הגמ' בב"ק 'חרשו נותן לו דמי כולו' משום גודל הנזק שיש לו כשהוא חרש] כלומר, כאשר מתגלה מציאות של חרש, מתגלה שיש כאן חור -נקב בלי גילוי של מציאות של פנים שבוקע לחוץ ונגלה במדרגה של פנים, זה ההגדרה של חרש.

כזוה מתגלה במדרגה של חוטם, זה האף שחל בו החרון אף שמונח בו האותיות חור, ולפי"ז כל חרון אף הגדרתו הוא, שדייקא במקום שבאותו חור יהיה בקיעה למציאות המוחין הפנימיים, שהפנים יתגלה דרכו ויהפוך להיות פנים באותה התגלות, החרון אף מגלה שיש כאן חור ללא נקודת שפע, ללא גילוי של פנים, חור ללא נקודת שפע הוא חסר, ש'חור' ו'חסר' הם שורשים קרובים, וכן חרס, כלומר, מתגלה מציאות של חור בלי נקודת השפעה פנימית שבוקעת דרכו, זה גופא המדרגה הנקראת חרון אף, שמתגלה בנקב של החוטם.

וכזוה מתגלה במדרגה של פה, בפיו של האדם, זהו הנקרא האופן, אופנים הוא לשון או - פנים כמו שהוזכר, שזה מה שנאמר ביחזקאל שהאופן הוא הנקרא גלגל.

כאשר מתגלה מציאות של פה בתיקון, זהו פה מדבר, אבל כאשר מתגלה הסתימה של הפה זהו אופן דקלקול, והדוגמא השרשית לכך, זה אבילות כמו שאומרת הגמ' כידוע בספ"ק דב"ב, שעדשים וביצים הם מאכל אבלים, והיינו שאבל אוכל מאכל עגול לטעם אחד מחמת שאבל אין לו פה, וטעם שני אומרת הגמ', מחמת שאבילות מתגלגלת והולכת, 'גלגל הוא שחוזר בעולם', כלומר שה"אין לו פה" זה "גלגל חוזר הוא בעולם", שכאשר חל במציאות הפה כח הקלקול, חל מציאות שהפה הופך להיות גלגל, והוא גופא הופך להיות "גלגל חוזר בעולם", זהו האופן שהוא אותיות או-פה מצד נקודת הקלקול שבו.

וא"כ בקצרה ממש, מה שנתבאר עד השתא, יש את כח הפנים שמגלה את מציאות הפנים.

ויש את הסתרת הפנים שזה כח האחוריים שמתגלה במסווה - "ומפניך אסתר".

וכן ההסתרה שבכח הגוף - שהוא מל' הגפת דלתות.

וכן ההסתרה מכח האחור שבאדם כשהאחור חל במציאות הפנים, הן בראיה, הן בשמיעה, הן בריח, והן בדיבור, כל האופנים שנתבארו שחל הקלקול של האחור על גבי מציאות הפנים.

כל זה היה ההקדמה השורשית ממש לעיקר סוגיית הפנים.

לפי"ז, נתבונן במהות מציאות האופנים - עומק תפיסת 'גלגל' - שני פנים שיש בכל דבר הרי באופנים שנמצאים לעילא כמו שהוזכר מהפסוק ביחזקאל האופן הוא הנקרא גלגל, ומה מהות הגלגל? - הרי כאשר האדם עומד על עומדו, יש לו צד של פנים, שהוא הצד הנראה, והאחור נמצא בצד ההפוך שבו, אבל התפיסה של גלגל היא, שכשהגלגל מתגלגל - מה שהיה קודם לפנינו שהוא היה הפנים, הצד הנראה, כאשר הדבר מתגלגל הוא הופך להיות אחור, ומה שהיה אחור, הופך להיות פנים, זה תפיסת הגלגל, אותו חלק שקודם עמד לפנינו, בשעה שהוא נתגלגל הוא הלך לאחור, ומה שהיה לאחור חוזר לעמוד במציאות של פנים, זה עומק התפיסה

הנקראת גלגל, שמתגלגל שע"י כן רואים בו את כל חלקיו, וכל פעם הוא מתגלה בה פנים אחרות. ולפי"ז ההבנה הברורה היא, כמו שמוסבר ביסודיות בדברי רבותינו [ברמח"ל ועוד], שכאשר מתגלה מציאות של פנים בבחינת גלגל, הוא מגלה בעומק את כל הפנים כולם שיכולים להיות,

ונחדד - הרי בכל דבר ודבר, הפנים שלו הם המגלים את הפנים שנמצא בתוכו, ולפי"ז כשזה מתגלה בדוגמא השורשית והיסודית של "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם", היינו, שבכל מציאות פנימית שנמצאת בבריאה, השורש הפנימי שבה הוא "זכר ונקבה בראם ויקרא את שמם אדם", כלומר - הרי "כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקבה בראם" כמו שאומרת הגמ', והיינו שזה הפנים של מציאות כל דבר, וא"כ, כיון שכל דבר הוא "זכר ונקבה בראם", כלומר שיש לו שני פנים שמתגלים בו,

והרי זה גופא המחלוקת בגמ', שלחד מ"ד, בראשית הבריאה ה"זכר ונקיבה בראם" היה באופן של דו פרצופין, ולחד מ"ד, זה היה באופן של פרצוף וזנב, כלומר - למ"ד שאומר שהם דו פרצופין, הם שתי פרצופים בשורש, ולמ"ד שהם פרצוף וזנב, זה שורש וענף שזה מהות הזנב שהוא ענף.

ומ"מ למ"ד שהם דו פרצופין, הגדרת עומק הדבר הוא שכל דבר בשורשו, נגלה בו שני מציאויות של פנים, יש לו פנים מצד נקודת הזכר שבו ויש לו פנים מצד נקודת הנקיבה שבו, זהו השני פרצופין שיש בכל דבר, שכיון ש"כל מה שברא הקב"ה בעולמו זכר ונקיבה בראם" א"כ, כיון שהזכר והנקיבה הראשונים נבראו דו פרצופין, הרי שעולה מכך שכל מציאות שקיימת בבריאה יש לה מציאות של שני פנים.

וכשזה מתגלה באופן נוסף, זה מתגלה שהזכר הוא הפנים והנקיבה שהיא מלשון **נקבים**, דרכה בוקע הפנים לחוץ, והיא הופכת להיות הפנים.

אבל מ"מ, בשורש הדבר, כל דבר יש לו מציאות שיש לו שני פנים, וכאשר יש לו מציאות של שני פנים, כמו כן זה מה שנמצא בתוך תפיסת הפנים שבו, אבל כאשר זה יוצא לחוץ, "כשם שפרצופיהם שונים כך דעותיהם שונות" ונגלה בו רק הפנים האחד שבו, ולא נגלה בו הפנים השלימות שבו.

גילוי נח הגלגל שבגולגולת

ולפי"ז בהבנה מדוקדקת, הרי הפנים הם במקום הראש והראש נקרא גם בשם גולגולת מל' גלגל. ולפי"ז, הפנים שיש בראש, הם צד אחד של הגלגל - צד אחד של הגולגולת, אבל בצד השני של הגולגולת שאין בו נקבים אינו בגדר פנים שלא בוקע דרכו מציאות הפנים, וזה גופא הסתר במה שמתגלה רק צד אחד של פנים באדם ולא מתגלה ה"דו פרצופין" כפי שהיה קודם לכן, ושורש הדבר הוא בשעת ה"ויפל ה' אלקים תרדמה על האדם וישן", ש"ויפל", זהו נפילת פנים - נפילת אפיים שבשעת התרדמה שהיתה והנפילה הזו גורמת שכל מה שבשורש הוא "דו פרצופין" הוא הופך להיות שנגלה אצלו צד אחד של פנים ולא שני צדדים של פנים, כלומר - מכח ההפרדה של הנקיבה מן הזכר, מכאן ואילך נראה שיש פנים אחד לכל דבר ולא מתגלה ה"דו פרצופין" בכל דבר,

-וזה השורש הדק של ההסתר פנים, בעומק, שהוזכר בראשית הדברים.

ומ"מ א"כ, הגילוי שיש מציאות של שני פנים לכל דבר, הוא היה בראשית היצירה, ולאחר מכן חל בו צד מסויים של הסתר פנים, אבל כאשר מתגלה מדרגת התיקון של הגולגולת, הגדרתו הוא שהמציאות הפנימית השורשית מתגלה שיש פנים משני הצדדים,

-כאשר זה מתגלה מהצד הנפול שבדבר, זהו התנועה שנקראת "החזיר פניו לאחוריו", יש אופן שהאדם כולו מסתובב ויש אופן שהוא מסובב רק את פניו לאחוריו, ומאיפה יש כח באדם לסובב רק את פניו לאחוריו? - כי הפנים הם חלק ממערכת הגולגולת מלשון גלגל המתגלגל ולכן יש כח באדם לסובב פניו לאחוריו מחמת כח הגלגל שבכחו להתגלגל ולסובב דברים לצדדים, וא"כ מה שמצד הקלקול כשהוא מסובב פניו לאחוריו, הוא הופך את הפנים לאחור ואת האחור לפנים שזה עומק של הסתר פנים נוסף בדקות, כאשר זה מתגלה מצד כח התיקון מתגלה ב'החזיר פניו לאחוריו' גופא שיש כאן עוד גילוי של פנים, ועוד גילוי של פנים.

מהות האופנים דקדושה

וזהו האופנים דקדושה שבמרכבה, האופנים דקדושה שבמרכבה באים לגלות את כל האופנים שיתכנו בכל דבר, את כל הצדדים, את כל החלקים שיתכנו בדבר, כהגדרה כוללת, כל דבר יש לו שתי פנים, ובהגדרה רחבה יותר, הבריאה כולה נברא בשמו יתברך, שם הוי"ה כמו שנאמר בקרא "ביום עשות הוי"ה אלקים ארץ ושמים", השם הוי"ה הוא ה"שיתף עמו מידת הרחמים", וארבע האותיות של שם הוי"ה, הם הארבע פנים שמתגלה בחיות עצמם שבמרכבה, והם הארבע פנים שמתגלה בגלגלי המרכבה. הפנים שבמרכבה, פני אריה, פני

שור, פני נשר, ופני אדם, והפנים הללו מתגלים מכח הגלגלים שהם **מגלגלים ומגלים** כל אחד מהארבע פנים שמתגלים במרכבה, זה האופנים שמגלים את אותם ארבע פנים מכח הגלגל שבדבר שמתגלגל.

זה צד העליון דתיקון שבמדרגת האופנים, ומי שנמצא במדרגה הזו, בעצם הוא רואה כל הזמן הארה של "כי באור פניך נתת לנו ה' אלקינו תורת חיים", כל הזמן נגלה לו אור של פנים שמגלה לו את פנימיות התורה שאלו הם הפנים שמגלים את הפנים, מי שיש לו צד אחד של פנים וצד אחד של אחר, א"כ, פעם הוא רואה פנים בדברי תורה בבחינת "פנים בפנים דיבר ה' עמכם", ופעם הוא נמצא בצד האחר שהוא בבחינת "חוזר לאחוריו" שבו האופן שהוא **חוזר** על מה שהוא כבר למד קודם, אבל אין לו פנים חדשות בלימודו, אבל כאשר מתגלה המדרגה הזו בהשגת דברי תורה שזה האופן של האופנים דתיקון, מתגלה פנים בכל ד בבחינת גלגל הדבר מתגלגל כל הזמן,

ובצד המעשי של הדבר זה מתגלה בצורת גלגול של אותיות שעל ידי כן הדבר מתגלגל כל הזמן ונעשה לו אופן שיש לו גילוי פנים על ידי שנגלה לו עוד אופן, עוד פנים מתגלה אצלו באופן של פנים, וחוזר חלילה, וזה ההבחנה של "והחכמה מאין תמצא", כלומר, כל הזמן מתגלה ה"פנים חדשות באו לכאן", ועל ידי כן "אין בית המדרש בלא חידוש" דייקא מכח ה"פנים חדשות באו לכאן".

מהות האופנים דקלקול

וכשה נופל חס ושלום, ל'אופן', דלתתא שזהו האופנים של מרכבת פרעה, כמו שאומרים רבותינו כידוע מאד, **פרעה** אותיות **הערף**, ומצד כך כנגד מציאות **האופנים** שהוא גילוי של פנים דקדושה, יש "אופן מרכבתו" של פרעה שהאופנים הללו הם אופנים של **עורף**, היפך אופנים של **פנים**.

וביאור הדברים, כפי שהוזכר קודם לכן, הצד העליון של מדרגת הגלגל, שהוא מתגלגל ומתגלגל וכל הזמן מגלה עוד פנים ועוד פנים, אבל היפך הדבר הוא, שכאשר מגלגלים דבר במהירות, גם הפנים שנמצאים בתוכו, אי אפשר לראות אותם, לרוב מהירות התנועה שהדבר מתנועע, זה נקרא אופנים דקלקול, אופנים דקלקול עניינים, שלרוב מהירות התנועה -ולפי האיטיות של מי שמשיג את אותה תנועה, הוא אינו יכול להשיג את הדבר, והיינו שגם במקום שיש מציאות של פנים, הוא איננו יכול לראות את אותם פנים מחמת שהדבר מתגלגל ועובר במהירות ולכן הוא אינו משיג את הדבר.

ובעומק ההגדרה היא -הרי כידוע, כל הבריאה כולה מלאה באור, וא"כ, מפני מה לא רואים את האור? אז כפשוטו, כמו שאומרים חז"ל ראה הקב"ה מעשיהם של רשעים עמד וגנוז [-לאור] לצדיקים לעתיד לבוא שנאמר "אור צדיקים ישמח", אבל איך היתה עומק צורת הגניזה? -נאמרו בזה כמה הגדרות, והגדרה אחת שורשית לעניינא דידן, הקב"ה כביכול חקק שתנועת מהירות האור ותנועת פעולת האדם הם לא באותם ערכין, שהרי כידוע תנועת מהירות האור מרובה באין ערוך, ביחס לעומק האיטיות שבתנועת האדם, ועל ידי כן שתנועת האור מהירה, זה גורם שהאדם לא רואה את ה"אור פניך" שמתגלה מכח מדרגת האור, וזה הבחינה של אופני מרכבתו של פרעה, אופני מרכבתו של פרעה נמצאים במדרגת הערף, שגם כאשר מתגלה מציאות של פנים כפשוטו, הוא מפנה להם עורף, אבל בהגדרה המדוקדקת יותר כמו שהוזכר, כאשר נגלה מציאות הפנים, הפנים של הדבר מתגלים באופן מהיר ביותר ולכן הוא לא משיג את הדבר.

'נגוף למצרים' - ממדרגת הערף ו'רפוא לישראל' - ממדרגת הפנים
לפי"ז, נתבונן להבין - נפלא מאד - הרי בגאולת מצרים היה "רפוא לישראל ונגוף למצרים" כמו שדורשים חז"ל, מאיפה שורש הדבר? -אז כפשוטו, כמובן כל דבר בשורשו הוא 'דבר והיפוכו', ולכן לישראל נתגלה הצד של ה"רפוא" ולמצרים נתגלה הצד של ה"נגוף", אמת, אבל שורש הדבר הוא, שהרי בני ישראל היו צריכים להיות ארבע מאות שנה במצרים, ומהות שעור הזמן של ארבע מאות שנה היינו שזה תהליך מא' עד ת', זהו תפיסת ארבע מאות שנה, כלומר - כל דבר בא כהשתלשלות מהתורה ובשורש מאותיות התורה ומצד כך, המנין של ארבע מאות שמתגלה ארבע מאות אנשי עשיו, ובארבע מאות שנה שבני ישראל היו צריכים להיות במצרים, זה לא רק שכך הוא השיעור - ארבע מאות, אלא זה תהליך ולענינא דידן, זה תהליך של "ועבדום וענו אותם ארבע מאות שנה", שמתחיל מההתחלה, מהא' עד מציאות הת', ולכן מכח גאולת מצרים היה ה"אנכי ה' אלקיך" שנתגלה הא' שהיה מתחילת הדבר באופן של תיקון.

אבל הרי הקב"ה, דילג על הקץ, ומכח כך, כל צורת יציאת מצרים היה בחפזון כמו שנאמר בפסוק "כי בחפזון יצאת ממצרים".

ומצד כך - נתבונן להבין - כאשר מתגלה האור של הגאולה באופן של חפזון, אצל מצרים המהירות של תנועת ההארה הזו, הופכת להיות מציאות של גלגל המתגלגל, שגם מה שהוא פנים, הופך להיות אחור שזהו הערף שהתגלה למצרים אותיות פרעה שהוא מלך מצרים, ועל

ידי כן כמו שפשוט, העונש שנענשו מצרים הוא שהתגלה למצרים מדרגת הערף ולבני ישראל התגלה מדרגת הפנים, בגאולת מצרים זה התגלה לבני ישראל בפרט בליל התקדש החג ויתר על כן במתן תורה כמו שנאמר בקרא "פנים בפנים דיבר ה' עמכם", וכמו שאומרים חז"ל שעם ישראל אמרו "רצוננו לראות את מלכנו" שהוא ראיית פנים כביכול, וכן נאמר "ויחזו את האלקים", כלומר, מתגלה ההארה של הפנים, וזה גופא היה עומק גאולת מצרים, משא"כ למצרים עצמם כמו שהתגלה בקריעת ים סוף שהאופן שסוס ורוכבו טבעו בים היה ע"י "ויסר את אופן מרכבתו" שמתגלה הקלקול של המרכבה, כלומר, אופני המרכבה הללו שהתגלגלו אצל פרעה, מתגלה בהם הפנים, שהאופנים אין להם מציאות של השגה אלא באופן של גלגל שלרוב תנועתו כל מה שהוא רואה, הוא רואה מציאות של עורף, זה ההנהגה שחלה במצרים, ומכח כך, שורש אותה הארה שהופכת להיות אצל בני ישראל "רפוא" והיא הופכת להיות אצל מצרים "נגוף", זה עצמו הופך להיות הנגיפה של מצרים מחמת שכולו הופך להיות העורף, אופן של הסתר פנים, זה ה"אופן מרכבתו" של פרעה, כמו שהוזכר. וא"כ, כאשר מתגלה התנועה הזו שבגלגל, התנועה הזו היא אופן שכולו מציאות של הסתר פנים.

הגלגל דקלקול שבחכמת יון

-כידוע מאד, יש את חכמת התורה הקדושה, וכנגדה עומדת חכמת יון, יון כמו שידוע, זה בגימטריא גלגל, כלומר, הגילוי שמתגלה בחכמת יון, זה לא גילוי של חכמה כפשוטו, אלא זה גילוי באופן של גלגל, ולכן כשנתרגמה התורה ליונית, כמו שאומרת הגמ' שתירגמו את התורה לתלמי המלך, "חשך העולם ג' ימים וג' לילות", כלומר, כאשר מתרגמים את התורה ליונית, מתגלה הגלגל בתנועתו שהוא כולו באופן של הסתר פנים בכל מציאותו, וזהו החושך של יון כמו שאומרים חז"ל "יש החשיכו עיניהם של ישראל", והיינו שזה החושך שמחמת שהתנועה מהירה אין גילוי של פנים, ולכן אין הארת פנים לרוב התנועה המהירה בתוך אותו דבר, שלכן הוא לא ניתן להשגה, כאשר מתרגמים את התורה ליונית, א"כ תנועת התורה בשורשה איננה יכולה להתגלות בתוך אותו צמצום של התרגום ליונית, כי יונית הוא אופן של גלגל, והתנועה המהירה הפנימית, הופכת להיות אופנים של קלקול, זה האופן שנופל בו כח ההארת פנים, למציאות של הסתר פנים, למציאות של "אנכי הסתר אסתיר פני ביום ההוא".

העולה מן הדברים, יש את האופנים דקדושה, ולעומתם את האופנים דקלקול.

הגלגל דקדושה שבהשגת התורה

אופנים דקדושה עניינם, שכאשר האדם מחובר למדרגת התורה, הוא מחובר בה לפי שורש השגתו, ומתקיים באדם ה"וינועו ויעמדו מרחוק", כלומר, "וינועו" זה לשון של תנועה, והתנועה הזו היא זאת שנמצאת אצלו כסדר, והתנועה הזו היא בעצם שורש של ההשגה במדרגת הפנים, שהרי כל נע זה הע' פנים לתורה, והנ' שערי בינה שנבראו בעולם, זהו שורש כל התנועה שמתגלה בבריאה, ע' פנים לתורה בתורה שבכתב ונ' שערי בינה בתורה שבעל פה, ואלו הם הק"כ חלקים שהם ימי חייו של משה רבינו "בן מאה ועשרים שנה אנכי היום לא אוכל עוד לצאת ולבוא" כלומר שעד עכשיו הוא יצא ובא, הוא היה מתנועע, זה ההשגה של התנועה שבמדרגות הדברי תורה, ואז האדם זוכה לגילוי כל הפנים שבתורה, שאלו הם הע' פנים לתורה ונ' שערי בינה, של תורה שבכתב ותורה שבעל פה, כלומר, זה גילוי של כל מציאות הפנים, זה התנועה במדרגת גילוי של פנים בשלימותה.

אבל כאשר חס ושלום, התנועה היא איננה תנועה כתיקונה, אז תנועתה של התורה היא התנועה המהירה הפנימית, והתנועה של העולם היא תנועה איטית, שמה האדם לא משיג את הדברי תורה, אין לו הארת פנים הוא הופך להיות כולו גלגל, כולו מציאות של הסתר פנים. **ובלשון מדוייקת ופשוטה יותר**, כיון שסדר הדבר הוא "איסתכל באורייתא וברא עלמא", לכן מי שמחובר ל"איסתכל באורייתא", אז תנועת ה"עלמא" היא לפי ה"איסתכל באורייתא", והגילוי של זה הוא במה שהעולם כולו בנוי באופן של גלגל, "משנה עיתים ומחליף את הזמנים", "גולל אור מפני חושך וחושך מפני אור", והגלגל הזה מגלה לו כל פעם אופן אחר. **ובדוגמא הפשוטה והברורה** – היום מגלה לו הארת פנים, ומצד הלילה "אין אדם לומד רוב חכמתו אלא בלילה", כלומר, יום מגלה לו אופן אחד ולילה מגלה לו אופן שני.

והגילוי של זה הוא במדרגת משה רבינו כשהוא היה בהר סיני, כמו שאומרים חז"ל כידוע - "מהיכן היה יודע מתי יום ומתי לילה, כשהיה לומד תורה שבכתב, היה יודע שזה יום, וכשהיה לומד תורה שבעל פה, היה ידע שזה לילה", כלומר, היו פנים שהתגלו למשה רבינו מכח מדרגת יום, שהם נקראים תורה שבכתב, והיו פנים שהתגלו לו מכח מדרגת לילה שהם הנקראים תורה שבעל פה, וטעם הדבר מצד ההתגלות בפועל הוא מחמת שבליילה לא רואים ויש רק "טביעות עינא דקלא" לכן התורה היא תורה שבעל פה, משא"כ תורה שבכתב שמצריכה קריאה, נצרך לה אור יום בשביל מציאות הראיה, והיינו, שכל מצב הוא אופן של

גילוי של פנים מסויים בתוך אותו דבר, ובדוגמא של יום ולילה הוא או גילוי של תורה שבכתב או גילוי של תורה שבע"פ.

אבל כאשר ח"ו זה נופל לאופן דקלקול, שנעשה הסתכלות ב"עלמא" בלי ה"איסתכל באורייתא" - באופן הזה, ה"עלמא" הופך להיות מלשון של העלם - הסתר, וזה שורש מציאות ההסתר פנים.

מי שכל מצב ומצב אצלו זה עוד אופן של גילוי, הוא מתגלגל מגילוי לגילוי שזהו הגלגל דקדושה, אבל מי שח"ו בצד ההפוך, אצלו זה גלגל שמתגלגל מגלות לגלות, וזה הארבע גלויות שבם כנגד הארבעה אופנים, הארבעה גלגלים שבמרכבה.

וב' התפיסות שבגלגל מתגלים כשיהושע מכניס את בני ישראל לארץ, שאז הוא מל את בני ישראל במקום הנקרא גלגל, ועומק הדבר - ברית מילה הוא הסרת הערלה, והיינו שהוא מסיר את הערלה שבגלגל שזה הגלגל בתפיסה החיצונית שלו, והוא מגלה את הגלגל בתפיסה העליונה שלו שזה האופנים דקדושה, זהו מה שבני ישראל נימולו בכניסתן לארץ בגלגל.

ומ"מ, א"כ, כאשר האדם נמצא בתפיסה העליונה של ה'אופן', כל האופנים שבהם הוא נמצא הם כולם סוגי פנים שמתגלים לו, הוא לא רואה תפיסה שנקראת הסתר פנים, אלא כל מצב הוא עוד פנים שמתגלים לאדם, פעם באופן הזה ופעם באופן הזה, זה מדרגה של 'שרפים, חיות ואופני הקודש' - קודש דייקא.

לקבלת העלון השבועי בדוא"ל, וכן מקובץ שאלות ותשובות
לפי סדר הפרשיות, יש לשלוח בקשה לכתובת: info@bilvavi.net
לקבלת דרך הפקס, יש לשלוח בקשה למספר הפקס 03-548-0529
לבירורים בנושאי "בלבבי משכן אבנה" ניתן לפנות למערכת באופנים הבאים:
טלפון 052-763-8588 פקס 03-548-05294
ת.ד. 16452 ירושלים 9116302
info@bilvavi.net

שיעורי מורינו הרב שליט"א מופיעים ב"קול השנן"
ישראל USA 718.521.5231073.295.1245